

Euforie op Het Loo

Geslaagde spoedprocedure voor aankoop vorstelijk ensemble

Dekselkom met presenteeschaal
1680. Verguld zilver, H 23 cm,
B 19,5 cm, D 15,5 cm (kom); H 7,5 cm,
Ø 25,5 cm (presenteeschaal); totaal
gewicht 2368,3 gram

Merken op de onderzijde van de kom
en van de presenteeschaal: stadskeur
Den Haag; jaarletter F [1680]; gehalte-
teken Hollandse leeuw; meesterteken
HCB boven lelie in schild

Bijdrage: € 64.585, waarvan € 34.000
uit het Mevrouw dr. E. Frederiks
Fonds en € 30.585 uit het Beatrijs de
Rooy Fonds
PALEIS HET LOO, APELDOORN

Eind vorig jaar, op 4 december, bracht Paleis Het Loo met succes een bod uit op een bijzonder ensemble dat door Sotheby's in Londen werd geveild: een laat-17de-eeuwse monumentale, verguld zilveren dekselkom met twee oren, met zijn bijbehorende presenterschaal. Unieke stukken, die getuigen van de hoge kwaliteit van de objecten waarmee de Oranje-stadhouders zich omringden. Maar even uniek was de actie om het ensemble te verwerven!

Conservatoren van het Rijksmuseum en het Haags Gemeentemuseum waren de stukken in Engeland al op het spoor gekomen voordat de kleine terrine met zijn onderschaal ter veiling werd aangeboden. De kom had de aandacht getrokken door het gegraveerde wapen, waarvan zowel stadhouder Willem III als zijn vrouw Mary II zich bedienden tot hun gezamenlijke bestijging van de Britse troon. Op dat moment werd Het Loo ingeseind. Van het vele zilver van Willem en Mary is maar weinig bewaard gebleven. Wel weten wij dat dit soort dekselkommen, vaak paarsgewijs, op het barokke pronkbuffet in de vorstelijke eetzaal werd geplaatst. Ook op de prent van Daniel Marot van de Nieuwe Eetzaal van Willem III op Het Loo zien we zo'n pronkbuffet.

Dat Het Loo de stukken graag aan de collectie wilde toevoegen, werd van harte ondersteund door de Nederlandse musea die van het bestaan van het ensemble afwisten. Maar naar verwachting zou de belangstelling groot zijn en het was wel duidelijk dat de toekomstige eigenaar een veelvoud zou gaan betalen van de richtprijs van £ 60.000-80.000. Gelukkig kon Het Loo een beroep doen op de steun van de Vereniging Rembrandt en van de BankGiro Loterij. Aanvankelijk voor een bescheiden bedrag, maar toen het belang van het ensemble steeds duidelijker werd, besloten Het Loo en de Vereniging Rembrandt het bedrag te verhogen. Potentieel geïnteresseerde handelaren in het buitenland werden ontmoedigd, en ook dit hielp, want tijdens de bieding, die slechts een luttele minuut duurde, bleef het bedrag steken op £ 85.000!

Grote euforie op Het Loo, dat zeer verguld is met deze aanwinst, maar ook met de accurate steun van de fondsen en de hulp van collega-conservatoren van andere musea.

Achtergronden naar de herkomst, de maker en het gebruik behoeven dringend nader onderzoek. In een later stadium zullen de onderzoeksresultaten in het Bulletin worden gepresenteerd♦

Paul Rem

Conservator meubilaire goederen en kunstnijverheid

Verlag der Vereeniging

Over het genootschapsjaar 1885/86

Uitgebracht 9 Juli 1886

Verlag der Vereeniging

OVER HET GENOOTSCHAPSJAAR 1885/86.

Uitgebracht 9 Juli 1886.

Mijne Heeren!

Het aankondigen van deze vergadering in de dagbladen gaf aanleiding tot het volgende gesprek, dat men mij toevallig mededeelde:

A. Uit welke leden bestaat toch de Vereeniging Rembrandt? B. Wel, uit eenige Kunstenaars zoowel Schilders, Graveurs als Beeldhouwers. C. Mag ik u doen opmerken, dat ik, zoo ik meen, beter ingelicht ben. Ik geloof dat vele der leden penseel, graveerstift noch beitel hanteren, maar voor het meerendeel alleen verzamelaars zijn.

Ik behoeft u niet te zeggen, geachte Medeleden, dat waar A. niet wist, wat hij van onze Vereeniging moest denken B. de plank geheel mis had, en C. wel de klok had hooren luiden, maar niet wist waar de klepel hing.

Zou het te veel zijn, om ons streven in enkele woorden te verklaren, ons behoeders en behouders te noemen?

Behoeders toch zijn wij van kunstwerken, die dreigen door onkunde of verwaarloozing verloren te gaan; behouders van voorwerpen, waarop Nederland uit een artistiek oogpunt roem mag dragen, en die door onze tusschenkomst voor het vaderland bewaard worden.

Uitgenoodigd, om als verslaggever de plaats van den Heer JAC. ANKERSMIT te vervullen, heb ik, daar het tijdstip voor het verslag bestemd, reeds lang overschreden was, niet mogen aarzelen aan dit heusche verzoek te voldoen. Overtuigd, dat gij, Mijne Heeren, door deze verwisseling veel zult verliezen, geef ik u echter de verzekering, dat mijne groote liefde voor de Vereeniging Rembrandt mij alleen heeft doen besluiten hier voor u optreden. Ik doe dit ook niet zonder uwe bekende welwillendheid te hebben ingeroepen.

Mijne Heeren!

Het aankondigen van deze vergadering in de dagbladen gaf aanleiding tot het volgende gesprek, dat men mij toevallig mededeelde:

A. Uit welke leden bestaat toch de Vereeniging Rembrandt? B. Wel, uit eenige Kunstenaars zoowel Schilders, Graveurs als Beeldhouwers. C. Mag ik u doen opmerken, dat ik, zoo ik meen, beter ingelicht ben. Ik geloof dat vele der leden penseel, graveerstift noch beitel hanteren, maar voor het meerendeel alleen verzamelaars zijn.

Ik behoeft u niet te zeggen, geachte Medeleden, dat waar A. niet wist, wat hij van onze Vereeniging moest denken B. de plank geheel mis had, en C. wel de klok had hooren luiden, maar niet wist waar de klepel hing.

Zou het te veel zijn, om ons streven in enkele woorden te verklaren, ons behoeders en behouders te noemen?

Behoeders toch zijn wij van kunstwerken, die dreigen door onkunde of verwaarloozing verloren te gaan; behouders van voorwerpen, waarop Nederland uit een artistiek oogpunt roem mag dragen, en die door onze tusschenkomst voor het vaderland bewaard worden.